

Když je konec začátkem aneb The End or To be Continued?

Původ materiálu

Marta Sedláčková

Pořadí v lekci

1

Téma

Ježíšův příběh pokračuje

Cíl

Slavit bohoslužbu s celým sborem a ujistit se, že Ježíšův příběh pokračuje v apoštolech i v nás.

Pro učitele

Výkladové poznámky

Začátek první kapitoly je švem mezi Lukášovým evangeliem a Skutky apoštolskými. Shrnuje to, o čem byla řeč v evangeliu (Sk 1,1–3) a předestírá, co bude obsahem následujících kapitol (Sk 1,8). Je to figura, kterou známe i z jiné literatury, filmů nebo seriálů („v minulém díle jste viděli...“, „v této kapitole se ukáže...“). Zároveň má **teologický obsah**: Ježíšův život, smrt a vzkříšení není jen jednorázová událost, ale cesta, kterou se ubírá mnoho lidí.

Budete mi svědky: Evangelium nejde do světa samo o sobě, potřebuje živé lidi. Ti tu nejsou ale pro to, aby mluvili jen o sobě, svých názorech a zažívali hrdinské činy. Mají říct to, co viděli a slyšeli. V Lukášově díle jde sice o skutky apoštolů, ale jejich středobodem je Ježíš Kristus.

Budete mi svědky **v Jeruzalémě, v Judsku, Samařsku až na sám konec země** — je pokračování pověření z Lk 9,1–6 a naplnění slov proroka o svědecké službě Izraele národům (Iz 49,6). Není to misijní strategie, kterou si vymysleli učedníci, není to ani otázka schopností nebo volby, ale Ježíšův jasný příslib. Refrén o univerzalitě Ježíšovy zvěsti (Boží příklonění patří každému) bude ve Skutcích znít velmi často.

Vyučování **po 40 dnů** — znamená být vyučen plně, učedníci mají dostatek důkazů, že Ježíš žije. Čtyřicítka odkazuje na starozákonní příběhy a také na Ježíšovo pokušení na poušti (to nám připomíná, o jaký typ poslání jde i jak je důležitá poslušnost vůči Bohu).

Křest Duchem svatým a síla Ducha svatého: Stejně jako Ježíš byl pokřtěn, zmocněn, pomazán Duchem svatým při křtu, i jeho učedníci budou do tohoto Ducha zahrnuti. Živý Kristus používá svědky, jejichž svědectví dostane přesvědčovací moc tehdy, kdy jsou vyzbrojeni jeho silou, silou Ducha svatého. V tomto Duchu mají sílu také k tomu, aby evangelium o Ježíši hlásali svobodně a beze strachu, přestože se stávají mučedníky, „martyry“ (řecky martyr = svědek) a evangelium je přivádí do utrpení.

Učil je o království Božím / V tom čase chceš obnovit království pro Izrael? Ježíš nechtěl ustanovit politické království, nechtěl vládnout silou a mocí, ani nemluví o někde lokalizovaném nebi či ráji, ať už na zemi nebo na nebesích. Jeho panování se uskutečňuje láskou, otevřeností vůči druhým, službou, proměnou světa. Boží vláda je v Bibli prezentována více obrazy, kromě „soudce“ či „krále“ je to např. i „hlava těla“ — tento obraz daleko aktivněji zapojuje i učedníky a posluchače jako údy, jako součást Božího panování, proměny světa.

Podle některých překladů spojuje autor Skutků poslední Ježíšovy pokyny a nanebevstoupení s **hostinou** (když s nimi byl u stolu — výraz je jedinečný, lze ho přeložit různě). Stolování s Ježíšem je pro Lukáše místem, kde se věci uzdravují a proměňují (nedostatek vztahů, nesmyslnost života, nemoc, zotročení), je to místo, kde učedníci poznávají Vzkříšeného, setkávají se s ním a mohou se vydat na cestu svědectví o vzkříšení. Všechny tyto motivy jsou velmi důležité pro pochopení našeho slavení večeře Páně, resp. pro veškeré poslání křesťana ve světě.

Není vaše věc **znát čas a lhůtu**. Učedníci mají evangeliem zasáhnout celý svět, nyní/vždycky je k tomu příhodná doba. Je to doba církve, doba Ducha svatého. Jak bude ta doba dlouhá, ovšem není jejich starost, starostí učedníků je tento čas využít. Tato doba trvá až do konce světa, do příchodu Pána — poslání a zaslíbení i síla Ducha svatého se týká i nás.

Vzat na nebe: Ježíš není přítomen tak, jako dřív, viditelně. Nyní je u Boha. Pojmy jako nebe, vzhůru, oblak (odkaz na starozákonní sloup oblakový) jsou pojmy mytické, obrazné a značí zvláštní Boží přítomnost.

Co tu stojíte a hledíte k nebi? Autor Lukáš využívá andělské napomenutí, aby své čtenáře osvobodil od brzkého očekávání parusie (příchodu Krista ve slávě) a zároveň je ujišťuje, že

Pán skutečně přijde. Mezitím je čas církve. To, co se děje pak, platí i pro nás: Nestát, nekoukat, ale být spolu a modlit se, očekávat naplnění Duchem a silou ke svědectví a službě.

Základní zkušenosti, které jsou obsaženy v příběhu a mohou korespondovat se zkušenostmi dětí: konec něčeho známého a dobrého, nejistota, co bude dál, být ponechán o samotě, mít odpovědnost a úkol, zažívat společenství.

Snažíme se propojit biblický text a čas **bohoslužby na začátku školního roku**, kdy mnoho dětí těžce prožívá konec prázdnin, začínají nové (často první samostatné) zkušenosti ve škole atd. Strachy a obavy nebo nejistotu nelze odvrátit jen vyprávěním, je třeba dát dětem jistotu i skrze modlitby, osobní žehnání, společné slavení večeře Páně, společenství ve sboru, konkrétní vyslání.

Úskalí

Duch svatý: Zvažte, jak chcete prezentovat zaslíbení darů Ducha svatého. Pokud budeme jeho působení prezentovat příliš masivně, může se nám pak stát, že se to nás ani dětí nebude nijak týkat, dar Ducha svatého se stane minulostí spojenou pouze s apoštoly nebo nedosažitelnou věcí, případně pouhou frází. Uvažujte nad tím, jak se setkáváte s Bohem. Bůh se mnou — to je Duch svatý.

Ve vyprávění — kázání si jistě všimnete, že nepostupuji přesně verš po verši, dokonce předřazuji otázku učedníků o království pro Izrael před zaslíbení Ducha svatého. Všimněte si, jak vlastní biblický text Sk 1,1–14 opakuje, na úvod shrnuje apod. Pro srozumitelnost a přístupnost je třeba vyprávění „narovnat“.

Omlouvám se za využití angličtiny. Lze se jí samozřejmě úplně vyhnout. Vycházím při použití z toho, že některá slovní spojení zdomácněla, jsou srozumitelná. Zároveň je katecheticky zajímavé využít i částečné znalosti cizího jazyka — to, co je v mateřštině běžné, všední, nic nás nad tím nenapadá, při použití cizího jazyka rozvíjí jiné asociace, některá slovní spojení v cizím jazyce jsou výstižnější, cizí jazyk dokáže děti zaujmout atd. Se staršími dětmi lze takto pracovat s písňovými nebo biblickými texty.

Pokud využijete ve vyprávění — kázání rozhovor s člověkem, kterého trápí, že něco pěkného skončilo, dbejte na jeho autenticitu. Bylo by hloupé, kdyby dospělý vyprávěl něco z pozice dítěte, vůbec ale nevadí, když bude vyprávět o své dovolené, povedeném kurzu šití nebo jak byl jako vedoucí na táboře. Jde o základní zkušenosti, které se objeví jak v biblickém textu,

tak v osobním vyprávění.

Odkazy

Odkazy na starší přípravky a další pracovní materiály najdete pod textem úlohy pod nadpisem **Kam dále**.

Pro děti

Kázání pro sbor za pomoci scénického vyprávění

Na scéně sedí smutný člověk (A) s cedulí na tyči. Na ní je napsáno The End (nebo Konec).

Přichází farář nebo katecheta, učitel (B): „Co tu sedíš tak smutný? A co máš na té ceduli? The End? Jako konec?“

B (k posluchačům, k dětem): „Z čeho může být člověk tak smutný? Co asi skončilo?“ (*Děti asi přejdou na to, že právě skončily prázdniny, ale zkuste nechat ještě prostor, opakovat otázku.*)

„Je ještě něco, z čeho může být člověk tak smutný, že si vyrobí ceduli Konec? (Možná děti přejdou i na vážnější věci, které mohou končit — přátelství, změna školy, ztráta kamarádů, i smrt.)

B se opět obrátí k člověku s cedulí: „A co tedy trápí tebe?“

A: Vypráví o zážitcích, které prožil, které ho nějak nadchly, posunuly, ale teď už skončily. Bylo by dobré, aby byly nějak autentické, vyprávět může větší dítě, mládežník i dospělý, ale tak, abychom mu to mohli uvěřit. Vyprávění vyústí v to, že by rád, aby to trvalo navždy a nikdy neskončilo.

Např.: „No, jsem smutný. Prázdniny skončily. Celý byly dobrý, ale nejlepší byl tábor. Přšlo tam, pak zas bylo hrozný vedro, naše skupina prohrávala, ale nakonec všechno dobře dopadlo. A vedoucí, ti byli tak skvělí! Naučil jsem se pískat, zjistil jsem, že se nebojím v noci v lese. A bezvadný písničky. Dokonce modlit jsem se naučil. A skamarádil jsem se s Honzou, jenže je z Hradce. A teď je konec. A já bych tak rád, aby to nikdy neskončilo!“

B: „Hm, to ti rozumím. To asi zažil každý, že nechtěl, aby něco dobrého a pěkného skončilo. Abychom se po táboře nerozjeli domů. Abychom byli pořád s kamarády. Někdy to ale nejde jinak. Věci prostě mají svůj začátek, ale mají také svůj konec. Anebo... Počkej, teď mě něco napadlo, když vidím tu tvoji ceduli.“

Budu ti vyprávět příběh z Bible. A snad se to nějak setká s tím, že právě končí prázdniny, začíná školní rok a my začínáme v kostele a v nedělce něco nového. A začneme jako ve škole, malým opakováním, ale nebojte, tentokrát to vezmu na sebe já a není to na známky. Určitě si pamatujete, co všechno jsme minulý rok zažili s Ježíšem a učedníky.

(Pokud máte, vytahujte různé obrázky, artefakty, předměty, které byly použity nebo vyrobeny v nedělní škole. Když někdo pozná příběh, jen dobře, pokud ne, vyprávějte o nich — je jedno, z kterého evangelia. Na konec si nechte znázornění ukřižování a vzkříšení.)

Ukřižování, to byl děs. Ježíš zemřel. Tehdy si učedníci říkali: To je konec. Pak ale byl Ježíš vzkříšen. Učedníci se s ním setkali, poznali, že je živý. Že ani smrt nemůže zrušit ty dobré věci, které s Ježíšem zažili.

Takhle se s Ježíšem setkávali tváří v tvář nějakou dobu. Viděli, že je to on. A Ježíš je učil, opakoval jim všechno o Božím království. O tom, jak v Božím království vládne láska, soucit a otevřenost pro každého. Učedníci by byli nejradši, aby to nikdy neskončilo. Přáli si, aby to tak bylo pořád. Už nikdy žádný konec.

Jednou, když zas seděli u stolu a jedli spolu, řekli Ježíšovi: „Založ přece to Boží království teď. Tady v našem hlavním městě, v Jeruzalémě. Budeme pořád spolu, všechno, co říkáš, bude jako zákon, uděláme takové nebe na zemi! Co myslíš?!“

Ježíš ale zavrtěl hlavou: „Nebudu tu s vámi takhle pořád. Už mě neuvídíte. Všechno, co jsem vám chtěl říct, jsem už vám řekl, naučil jsem vás všechno, co potřebujete.“

Učedníci možná byli smutní. A zklamaní. Takže opravdu konec. The End.

(Pozvěte nějaké další děti, aby představovaly učedníky, kteří jsou smutní, že Ježíš odejde, že s nimi nebude pořád. Sednou si pod ceduli „The End“, zkusí vyjádřit tělesným postojem smutek.)

Ježíš ale řekl: „Nebojte se, tohle není konec. Teď je potřeba jít dál.“

(Obraťte se ke shromáždění.) Možná, kdyby Ježíš žil dneska, řekl by: Když se díváte na televizi nebo na film v počítači, bývá někdy na konci nápis Konec nebo The End. Ale často tam taky bývá jiný nápis. *(Ukažte novou ceduli To Be Continued, což česky znamená Bude to pokračovat nebo Pokračování příběhu.)* Ježíšův příběh není něco jako film, který skončí a nic už nepokračuje, ale daleko spíše jako seriál, který má hrozně moc dílů. *(Poproste někoho, aby ceduli podržel a postavil se na druhou stranu, než stojí osoba A s první cedulí.)*

Když Ježíš řekl učedníkům, že odchází a už ho neuvídí tak, jak ho doted' viděli, byli smutní. Když jim řekl, že to není konec, měli naději. Ale taky měli trochu strach. Jak to teď bude —

budeme bez Ježíše, sami?

Ježíš jim řekl: „Nebojte se! Ted' možná máte v srdci strach, obavy nebo smutek. Ale slibuji vám, že vaše srdce naplní Duch svatý. Budete mít jistotu, že jsem s vámi, i když mě neuvidíte. V srdci a v myšlenkách se vám budu připomínat, budu vám opakovat, co jsem vás naučil, budu vás povzbuzovat a dávat vám sílu to taky dělat. Mám totiž pro vás velký úkol. Tenhle příběh o království Božím nemůže zůstat jen v Jeruzalémě. Musíte ho vyprávět tady, ale taky všude v okolí a pak taky za hranicemi. A po celé zeměkouli musí zaznít, že Bůh má rád úplně každého člověka a chce s lidmi žít v přátelství a v lásce. Potřebuji vás, abyste o mně a o Božím království mluvili. A ve svém životě to dělali jako já, abyste žili tak, jako jste to viděli u mě.“

Pak se Ježíš s učedníky rozloučil a už ho neviděli. Byli tu sami. Chvíli stáli s otevřenou pusou, trochu zaražení. A šli kolem dva andělé a řekli jim: „Už tu nekoukejte s otevřenou pusou. A opravdu se nebojte. Ježíš se jednou vrátí a zas ho uvidíte. Do té doby je to tady ted' na vás. Nebojte se.“ A učedníci se vrátili do Jeruzaléma a shromáždili se v tom domě, kde slavili s Ježíšem poslední večeři. Vzali vážně Ježíšův slib, že jeho příběh nekončí, že bude pokračovat.

(Poproste „učedníky“ pod cedulí Konec, aby přešli k druhé ceduli Pokračování, ceduli Konec m?že stále držet osoba A.)

Společně se modlili a povzbuzovali se. Zůstávali spolu. Zůstat někde sám a dělat věci tak, jak je potřeba, to je těžký úkol. Každý, kdo někdy zůstal doma bez rodičů a musel si poradit sám, ví, jak je to náročné. Třeba jen domluvit se sourozenci. Splnit to, o co mě rodiče poprosili, než odešli. Je to velká odpovědnost. Proto se učedníci modlili, aby poznali, co mají dělat, čekali na sílu a odvahu, kterou jim Ježíš slíbil, když řekl: „Dostanete sílu Ducha svatého.“

Uvedení do nové části cyklu, který pojednává o Skutcích apoštolských

My si dnes začínáme vyprávět tenhle příběh pokračování. Napsal ho evangelista Lukáš jako další díl svého evangelia a v Bibli ho najdete pod názvem Skutky apoštolů. Byl to Lukášův jedinečný nápad, zapsat ještě to, co bylo s učedníky pak, udělat z toho Ježíšova příběhu seriál. My si v dalších nedělích vždycky na nějakého učedníka nebo učednici posvítime, koukneme se na jeho díl vyprávění o tom, jak Ježíšovo poselství, evangelium, šlo do světa a co se kolem toho dělo. Abychom věděli, že „dál přece nejedeme sami“, ale na té Ježíšově cestě je s námi mnoho dalších lidí. *(Zde m?žete ukázat postavu evangelisty Lukáše s jeho reflektorem a celý plakát, který bude toto pololetí v NŠ.)*

(*Obraťte se k osobě A.*) A co ty? Co myslíš, šel by z těch tvých dobrých zážitků na táboře udělat seriál? Pokračování? Osoba A může odpovědět, vymyslet nějaký příklad.

(*Pochvalte.*) Myslím, že tomu rozumíš dobře.

(*Shrťte.*) Něco končí, ale pokračuje to jinak. A taky, že to docela záleží i na nás, jestli to dobré bude pokračovat.“

(*Ke shromáždění, k dťtem.*) Myslím, že tahle nová cedule je moc důležitá a je skvělé, že tu u ní máme nějaké učedníky. Ježíšův příběh v tomto světě nekončí, ale bude pokračovat. Učedníci, o kterých píše evangelista Lukáš, se rozhodli jít do světa a žít jako Ježíš a vyprávět o něm. Záleželo na každém učedníkovi, zda připojí i svůj díl ježíšovského seriálu. Ono záleží i na nás, i my se můžeme připojit.

(*Vyzvěte shromáždění.*) Chcete se taky připojit, chcete pokračovat?

(*K osobě A.*) A co ty, taky se připojíš? Ceduli Konec můžeme zatím schovat — ještě není všem dnům konec. A až bude, tak to se pak potkáme s Ježíšem tváří v tvář.

A teď se budeme jako učedníci společně modlit. Pozvěte děti ke stolu Páně, můžete se třeba držet za ruce, modlit se Otčenáš, nebo přednášet jednotlivé přímluvy a společně na ně odpovídat: Prosíme tě, vyslyš nás.

(*Pokud by bylo vhodné pokračovat s dalším kázáním pro dospělé, je možno dťtem ukázat kelímek od kávy na cestu (káva „to go“) nebo podobný kelímek od limonády.*)

Víte, co to je? To je káva na cestu — někdy si můžete posedět v kavárně, ale někdy je možné si koupit taky „kávu s sebou“, „kávu na cestu“, kterou si vezmete tam, kam jdete. Mám pro vás úkol — zkuste vymyslet, co učedníci potřebují „na cestu“ s Ježíšem do světa, co by do takového kelímku „to go“ byla potřeba dát.

(*Pracovat mohou ve skupinkách nebo jednotlivě, lze tento úkol zadat celému sboru místo pokračování kázání a poprosit varhaníka o meditativní hudbu. Prakticky: Můžeme rozdat papíry, kde bude kelímek nakreslen atp., tužky, pastelky. Výsledky je možno ukázat, přečíst. Využít pro modlitbu jako prosby.*)

Pomůcky: Cedule *The End* a *To Be Continued*, případně tam, kde víte, že byste s angličtinou vůbec nepochodili, *Konec* a *Pokračování příst?*. Kelímek od kávy, papíry, pastelky.

Předškoláci

Pokud pracujete jen s nejmenšími dětmi, pak se soustřed'te na to, že učedníci zůstali sami a mají zvládnout náročný úkol jít do světa — tuhle zkušenost mohou děti mít nebo se jí mohou obávat.

Lze pracovat např. s kartami *Obrazy života — Život v obrazech* (Oberthür, Rainer: *Obrazy života — Život v obrazech : 88 obrazových karet a 44 didaktických her k rozvoji abstraktního myšlení a porozumění symbolům Bible a křesťanství*. České Budějovice: Petrinum, 2014).

Vyberte si karty, které vám budou vyhovovat — např. obrázky cest, jednotlivci (modlící se, přemýšlející), lidé společně na cestě, srdce... Cílem je vzbudit u dětí fantazii, aby přemýšleli, jak se mohou potkat s Ježíšem, jak mohou zažívat jeho Ducha ve svém srdci. Nejsou nesprávné odpovědi.

Učedníci zůstali sami. Už se s Ježíšem nepotkávali tváří v tvář, nemohli si na něj sáhnout. Jaké to je, když je člověk sám? Už jste někdy zůstali chvíli sami?

Učedníci měli od Ježíše úkol — musí jít do světa a všude o Ježíši vyprávět. (Karta cesty nebo cesty s rozcestím.) Báli se, že nebudou vědět, co mají dělat, kam mají jít. Co asi učedníci dělali?

Modlili se, přemýšleli, čekali (karty modlícího se, přemýšlející, čekající).

Vzpomněli si, že Ježíš jim slíbil, že bude s nimi v jejich srdci (karta srdce) a že dostanou sílu a odvahu.

Jak může člověk poznat, že je s ním Ježíš v jeho srdci? (Vyberte různé karty podle vašeho uvážení a nabídněte je dětem.) Připomíná vám nějaký obrázek to, jak může být Ježíš v našem srdci? Jak se to pozná? (Sami si zkuste taky jednu kartu vybrat, pokud by opravdu nikdo nic neřekl, můžete mluvit i vy, ale dejte dětem prostor.)

Podobně i učedníci dostali do svého srdce sílu, radost a odvahu. V Bibli se tomu říká, že dostali dar Ducha svatého. Věděli, že je Ježíš s nimi, i když ho nevidí. S velkou odvahou pak šli do celého světa a vyprávěli o Ježíši (např. karta dítě a dospělý na cestě, zpívající, tančící pár...).

A skutečně po celém světě uvěřili lidé v Ježíše. Ukažte dětem mapu světa a ke každému světadílu mějte alespoň jeden obraz kostela, příp. slavicího společenství, čím různorodější obrázky, tím lepší.

I my tady v České republice věříme Ježíši Kristu. Můžete taky ukázat mapu ČR a různé kostely naší církve i ostatních, hledejte obrázky kostelů, které mohou děti znát (kde mají příbuzné apod.). Pro malinké děti nejsou podstatné mapy, ale různorodost lidí.

Pomůcky: Obrazové karty; případně mapa světa, obrázky kostelů v různých končinách (Google, nebo např. v knížce **O bouřce, bibli a Martinu Lutherovi** (Macek, Ondřej — Ridzoňová, Lenka: *O bouřce, Bibli a Martinu Lutherovi*. Praha: Kalich, 2017) je na str. 72 obrázků různorodých kostelů).

Mladší školní děti

Využijte motivy konce a začátku, který je v návrhu vyprávění — kázání. Školním dětem bude toto téma rezonovat. Improvizujte podle dětí — pokud se děti na nové začátky těší a moc na minulé nevzpomínají, klidně do vyprávění zařadte, že se učedníci také těšili do světa, ale přesto měli občas trochu strach, jak to zvládnou.

Starší školní děti

Pokud máte více času, je možno vydat se po stopách misí do různých částí světa, zvlášť doporučujeme ty misijní snahy, které byly vedeny snahou o porozumění specifickým místním obyvatel. Např. misie Moravských bratří (Jednoty bratrské) v Grónsku, Labradoru, u amerických indiánů, v Africe, Asii.

Přesah

Podporuje váš sbor nějaké dítě v Adopci na dálku? Chodí do školy, která je spojena s křesťanskou misí? Podívejte se například, jak pracuje ve Středoafrické republice ve spolupráci s karmelitány [česká nadace Siriri](#). Je vždycky to první, co je potřeba, začít mluvit o Ježíši?

Liturgie

Modlitba

Kyrie je modlitba na úvod bohoslužby, ve které se chceme přivítat s Bohem a vyznat svoje viny:

Bože, přicházíme k tobě a chceme být ve tvé blízkosti — Kyrie eleison (zpěv).

Vyznáváme, že d?láme chyby, ubližujeme si navzájem, ned?láme dobré v?ci — Kyrie eleison.

Uzdrav nás, a? se s tebou radujeme a máme se rádi — Kyrie eleison.

Slovo milosti: Hospodin je blízko těm, kdo jsou zkroušeni v srdci, zachraňuje lidi, jejichž duch je zdeptán.

Zpěv Kyrie nebo česky [Pane, smiluj se](#) najdeme např. v připravovaném zpěvníku v oddílu 2.3 *Vzývání*.

Úvodní modlitba (kolekta): Pane Ježíši, ty jsi začátek i konec všeho. Do celého světa jsi poslal své učedníky a slíbil jim svého Ducha. Daruj nám téhož Ducha, abychom tě následovali. Tobě buď čest i chvála navěky.

Přímluvy — náměty

- Za církvev — za faráře, misionáře, za každého učedníka Ježíše Krista; za dostatek toho, co potřebují učedníci na cestu (viz činnost ke kázání)
- Za svět — za příznivé podmínky k životu, svobodu hlásat evangelium a vyznávat Ježíše Krista; za mír a spravedlnost
- Za trpící — pronásledované pro víru; za ty, kdo jsou sami, bez přátel a bez vědomí Boží lásky; za nemocné, kteří už se nikam nemohou vydat
- Za děti, které začínají školní rok, za jejich spolužáky, učitele, za dobré začátky; prosba o Ducha svatého, aby nás posiloval ve svědectví; za učitele nedělní školy

Osobní požehnání dětem se vzkládáním rukou

Do bohoslužeb lze zařadit osobní požehnání, pozvat všechny, kdo začínají něco nového, děti, učitele, mládež, kohokoliv, kdo chce. Lze uvést jednoduchým vysvětlením, co požehnání je a jak vypadá, např.: Požehnání je Boží slib, smlouva, že s námi bude a že nás má rád. Když žehnáme, říkáme slova, abychom to věděli, a dotýkáme se jeden druhého, třeba rukou hlavy nebo ramene, abychom to cítili. Můžeme na slova požehnání odpovědět Amen.

Oslovujte všechny jménem, nespěchejte, skloňte se k malým, skutečně se dotýkejte, zvažte, jestli hlavy nebo ramene. Např.: Martine, Pán Ježíš je s tebou svou láskou a dá ti sílu Ducha svatého.

Ke společnému slavení večeře Páně

V některých sborech je možné slavit večeři Páně s celým sborem, včetně přijímajících dětí. Začátek školního roku je pro to samozřejmě dobrá příležitost, ale jako první večeře Páně s přijímáním dětí se nehodí, pro to je potřeba delší příprava sboru i dětí.

Písně

Píseň [Dík slovům tvým](#) se textově skvěle hodí k příběhům ze Skutků. Lze ji sbor naučit např. po kázání.

Jd?te po všem sv?t? (HA 118); *Do Boží slávy vstoupil Pán* (HA 123); *Veni Sancte Spiritus* (SV 470); *P?pravujte cestu* (SV 239)

Biblický text k zapamatování

Dostanete sílu Ducha svatého a budete mi sv?dky. (Sk 1,8; upraveno)

Rituál

Společné setkání lze pravidelně **zahajovat písní** např. [Dík slovům tvým](#). Krátká je píseň *Dál p?ece nejdeme sami* (SV 39). Dá se využít také refrén písně *To já, ó Pane m?j* (SV 331) a její první sloka „Koho pošlu, kdo se hlásí...” Na tyto písně se dá navázat představením postavy, o které si dnes budeme povídat.

Zahájení s pomocí výtvarného znázornění: Do světla reflektoru na plakátu umístíme dnešní postavu (černobílý obrázek), po vyprávění ji mohou děti vybarvit.

Okénko do bohoslužeb

Pokud v bohoslužbách potřebujete jen krátce otevřít nové téma Skutků apoštolských, přineste si reflektor, silnou baterku, případně obrázek reflektoru. Ptejte se, co to je, na co se to používá, využijte slovního spojení „posvětit si na něco“. Pokračujte podobně, jak je to v odstavci „Uvedení do nové části cyklu“, který je obsažen v kázání. Pokud máte skutečný zdroj světla, můžete posvětit na někoho z dospělých a zeptat se, zda chtěl a mohl přidat svůj díl do Skutků (sboru v...). Udělejte z toho legraci, aby se případně lidé necítili příliš zaskočení.

Odkaz na pracovní list

[01 Nanebevstoupení](#)

Kam dále

[Elen Plzáková, upr. Tomáš Trusina: Evangelium se vydává do světa \(starší přípra...](#)

[Heslo „Moravští bratři“ na wikipedii](#)

[Misie světové Jednoty bratrské](#)

[„Pane, smiluj se“ z připravovaného nového zpěvníku](#)

[Píseň „Dík slovům tvým“](#)

Odkaz na píseň

[Jděte po všem světě \(BTS86\)](#)

[Do Boží slávy vstoupil Pán](#)

[Veni Sancte Spiritus \(SV470\)](#)

[Otevřete brány hradeb kamenných](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Mladší školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál přece nejdeme sami IV \(s apoštolý, s Janem a celou církví\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Skutky 1,1–14](#)